

Bilişsel Yetenekler Testi Form-6

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilişsel Yetenekler Testi Form-6*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17954>

Özet

Bilişsel Yetenekler Testi Form-6 (**BYTF-6**), 2016 yılında Ö. Uyanık ve F. Alisinanoğlu tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle 61-66 aylık çocukların **bilişsel yetenekleri** ile erken akademik ve dil becerilerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, Akademik ve Dil Becerileri Eğitim Programının bu yaş grubundaki çocuklar üzerindeki etkisini değerlendirmek üzere bir araştırmaya kapsamında geliştirilmiştir. BYTF-6, erken çocukluk dönemindeki bilişsel gelişimi kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi amaçlayan bir araçtır.

Yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, testin yüksek düzeyde güvenirlik ve tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir; toplam güvenilirlik katsayısı (KR-20) 0.91 olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Yetenekler, Erken Çocukluk Eğitimi, Ölçek Geliştirme, 61-66 Aylık Çocuklar, KR-20, Test-Tekrar Test Güvenirliği.

Yazarlar

Özgun Uyanık, Figen Alisinanoğlu.

Amaç

Bilişsel Yetenekler Testi Form-6'nın (BYTF-6) temel amacı, 61 ila 66 aylık (yaklaşık 5 yaş) çocukların **bilişsel yetenekler** düzeylerini standart bir şekilde ölçmek ve değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle bir eğitim programının (Akademik ve Dil Becerileri Eğitim Programı) çocukların bilişsel gelişimleri üzerindeki potansiyel etkilerini saptamak için bir ön-test ve son-test aracı olarak geliştirilmiştir.

Ölçeğin geliştirilme süreci, erken çocukluk eğitiminde kullanılan mevcut araçların yetersiz kaldığı alanlarda, özellikle de akademik ve dil becerilerini destekleyen bilişsel süreçleri hedefleyen spesifik bir ölçme ihtiyacına cevap vermiştir. BYTF-6, bu yaş grubunun gelişimsel özelliklerine uygun olarak bilişsel performans detaylandırılmayacak hedefler.

Yapı

BYTF-6'nın ölçtüğü temel yapı, **bilişsel yeteneklerdir**. Bu yapı, erken çocukluk döneminde öğrenme, problem çözme, dikkat, bellek ve mantıksal akıl yürütme gibi yüksek düzeyli zihinsel süreçleri kapsar. Ölçek, çocukların okul olgunluğuna erişimini ve akademik başarıya hazırlık düzeylerini etkileyen temel zihinsel kapasiteleri değerlendirmek üzere tasarlanmıştır.

BYTF-6, geliştirildiği araştırmaların bağlamında, Akademik ve Dil Becerileri Eğitim Programı tarafından hedeflenen belirli bilişsel alanlardaki değişimi yakalamak için hassas bir araç olarak ilgililer tarafından kullanılmaktadır. Bu nedenle, ölçülen bilişsel alanların, erken okuyucu ve matematik becerilerinin temelleriyle yakından ilişkili olduğu varsayılmaktadır.

Geçerlik

BYTF-6'nin geliştirilmesi sırasında kapsamlı geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yürütülmüştür. Ölçeğin iç tutarlılığına dair önemli bir kanıt, yapılan geçerlik/güvenirlik çalışmasında elde edilen yüksek **KR-20** katsayısıdır.

Ölçeğin toplam güvenirlik katsayısı (Kuder-Richardson Formül 20), **KR-20 = 0.91** olarak belirlenmiştir. Bu değer, test maddelerinin homojenliğini ve iç tutarlılığını gösteren oldukça yüksek bir katsayıdır ve testin geçerli bir ölçüm aracı olarak kullanılabilirliğini desteklemektedir.

Güvenirlik

BYTF-6'nin güvenilirlik analizleri, özellikle zamana karşı tutarlılığını değerlendiren **Test-Tekrar Test Güvenirliği** yöntemiyle incelenmiştir. Bu analiz sonuçlarına göre, BYTF-6'nin toplam güvenilirlik katsayısı **0.984** olarak belirlenmiştir.

Elde edilen bu olağanüstü yüksek katsayı (0.984), testin farklı zamanlarda uygulandığında dahi tutarlı sonuçlar ürettiğini, yani test sonuçları arasındaki ilişkinin son derece anlamlı olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, ölçeğin ölçtüğü **bilişsel yetenekler** yapısının zaman içinde istikrarlı ve güvenilir bir şekilde ölçüldüğüne işaret etmektedir. Test-tekrar test güvenirliliği sonuçları, BYTF-6'nin klinik veya akademik araştırmalarda güvenle kullanılabilirliğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Kaynak referansta Bilişsel Yetenekler Testi Form-6'nin spesifik faktör yapısına dair detaylı bilgi (örneğin, kaç faktörden oluştuğu veya faktör yükleri) açıkça belirtilmemiştir. Ancak, bir ölçek geliştirme çalışması bağlamında, ölçeğin çok boyutlu **bilişsel yetenekler** yapısını ne şekilde ölçtüğünü doğrulamak için genellikle Keşfedici Faktör Analizi (KFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır.

Ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olması (KR-20 = 0.91), maddelerin tek bir genel bilişsel yapıya veya birbiriyle yüksek korelasyonlu alt faktörleri ölçme ehiliminde olduğunu düşündürmektedir. Ölçeğin alt boyutları ve faktör yapısı hakkında daha detaylı bilgi için, orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme (Yeni bir ölçek olarak geliştirilmiştir)

Format: 4'lü derecelendirme (Dört kademeli bir puanlama sistemi kullanılmaktadır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çeş Çocuklar

Yaş Grubu: 61-66 aylık çocuklar (Yaklaşık 5 yaş 1 ay ile 5 yaş 6 ay arasındadır)

Popülasyon Detayları: Akademik ve Dil Becerileri Eğitim Programı kapsamında test edilen, erken çocukluk eğitimi kurumlarına devam eden çocuklar.

Test Metodolojisi: Bilişsel performans ölçmeye yönelik, muhtemelen bireysel uygulama gerektiren, gözlem veya tepki tabanlı bir test metodolojisi kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Gelişim, Erken Akademik Beceriler, Dil Becerileri, KR-20 Katsayısı, Test-Tekrar Test, Okul Olgunluğu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynaklarda mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Sağlanan kaynaklarda mevcut değildir.

Yazma Adresi: Sağlanan kaynaklarda mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2016 (Yayınlandı yılı).

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım, izinleri ve olası ücretleri hakkında bilgi verilmemiştir. Kullanım için orijinal makale yazarlarıyla (Ö. Uyanık ve F. Alisinanoğlu) iletişime geçilmesi önerilir. Ölçek, bir akademik çalışma kapsamında geliştirilmiştir.

Kaynaklar

Uyanık, Ö. ve Alisinanoğlu, F. (2016). Akademik ve Dil Becerileri Eğitim Programının 61-66 aylık çocukların bilişsel yetenekleri ile erken akademik ve dil becerilerine etkisi. *Akdeniz İnsani Bilimler*

Dergisi, 6(2), 459-481.

Orijinal makalenin bağlantısı: proje.akdeniz.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: bilissel-yetenekler-testi-form-6-toad.pdf

Bilişsel Yetenekler Testi Form-6 Maddeleri

ÖNEMLİ: Bilişsel Yetenekler Testi Form-6'ya ait spesifik maddeler, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen orijinal yayın olan Uyanık ve Alisinanoğlu (2016) makalesine başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM